

Kees Weijtmans: 'Het ontbreekt opdrachtgevers aan kennis'

Volledige gronduitwisseling is niet duurzaam en (meestal) niet nodig

Voor nieuwe aanplant en groenrenovatie in het publieke domein wordt behalve oude stobben dikwijls ook heel veel grond afgevoerd, om plaats te maken voor verse boomgrond. Zou het niet beter en duurzamer zijn om minder grond af te graven en de groeiplaatsen ter plekke op te waarderen?

Drie deskundigen menen van wel en verklaren waarom het toch heel vaak anders loopt.

Auteur: Jan van Staalduinen

Alle Nederlandse gemeenten hebben duurzaam groenbeheer hoog in het vaandel staan. Desondanks lijkt er voor nieuwe aanplant en groenrenovatie soms veel meer grond te worden afgegraven, afgevoerd en vervangen door verse boomgrond dan strikt noodzakelijk lijkt. Gesleep met grond naar en van grondbanken kost immers veel brandstof en leidt tot extra emissie van CO₂ en fijnstof. Dat komt niet duurzaam over.

'Dat is juist,' zegt Erwin van Herwijnen namens

New Urban Standard. 'Maar ook om andere redenen ben ik geen fan van het uitwisselen van gronden. Het is gewoon beter om aansluiting te zoeken met de gebiedseigen grond.'

Doodzone en niet duurzaam

'Voor het goed aanslaan van bomen is het van belang dat de aansluiting met de omliggende grond zo goed en zo veel mogelijk behouden blijft,' legt de projectleider en voormalig boomverzorger uit. 'Daar zijn de fysische, chemische

en biologische eigenschappen – denk aan de lucht/waterhuishouding en aan het heersende ecosysteem – zodanig ontwikkeld, dat zij de groei en ontwikkeling van de plant ondersteunen. Dat dien je eigenlijk zo min mogelijk te verstoren.'

Als het om grond gaat die niet erg geschikt is voor de beoogde plantengroei, zoals een zandlaag die onder bestrating lag, kun je niet anders, erkent de vergroeningsexpert. 'Dan zul je substraten en bodemverbeteraars van elders moeten aanvoeren om het bedje voor nieuwe aanplant te spreiden. In het algemeen bevelen wij aan om nieuw aangevoerde grond goed te mengen met gebiedseigen grond en het geheel op te waarderen, zodat het ecosysteem en de aansluiting op omliggende grond zo snel mogelijk worden hersteld. Wanneer het grondwerk niet goed wordt uitgevoerd – en dat is feitelijk waar we het hier over hebben – kan jonge aanplant het erg moeilijk krijgen. Ik zie daar

Kees Weijtmans

Erwin van Herwijnen

Arjan Kuppens

elk jaar voorbeelden van in de vorm van jonge bomen en boomgroepen die staan te verpieteren of, zoals we dit jaar vaak zien, staan te verzuipen. Doodzonde en zeker niet duurzaam!

Werk voor specialisten

Van Herwijnen vermoedt dat het ongewenste fenomeen zich vooral voordoet door gebrek aan bodemkundige en civieltechnische kennis bij de opdrachtgever en hoofdaannemer van het project, die lang niet altijd uit de groene sector komen. Hij vindt weerklank bij Kees Weijtmans van Boomrooierij Weijtmans uit Udenhout. 'Bomen rooien is ons dagelijks werk en wij doen ons best om dat zo netjes mogelijk te doen. Ook grove wortelresten willen we efficiënt verwijderen, zonder een maanlandschap met gigantische kraters achter te laten.'

'Ik vind dat opdrachtgevers daar best kritischer naar mogen kijken'

Recentelijk was Weijtmans betrokken bij twee grote projecten waar het volgens hem goed gaat. 'De Bomenwacht heeft de voorbereiding verzorgd; wij verzorgden het rooien en de bodemverbetering in nauwe samenwerking met Boomelement, dat tevens de herbeplanting verzorgt,' zegt hij. 'Allemaal specialisten met een groen hart. Wanneer de regie bij een

'Wanneer het grondwerk niet goed wordt uitgevoerd, kan jonge aanplant het erg moeilijk krijgen'

grijze aannemer ligt die minder is ingevoerd, komt het inderdaad regelmatig voor dat er onnodig veel grond wordt uitgewisseld. Ik vind dat opdrachtgevers daar best kritischer naar mogen kijken en zich nadrukkelijker uit mogen spreken over de taakverdeling en de keuze van onderaannemers die het groene werk voor hun rekening nemen.'

Minimale uitwisseling, maximale verbetering

Arjan Kuppens van de groene tak van Den Ouden Groep zegt dat het bedrijf niet alleen inzet op kennisverbetering bij aanbesteders, maar ook direct toepasbare concepten ontwikkelt om gebiedseigen grond zo snel en zo goed mogelijk te kunnen opwaarderen. 'Wij gaan uit van minimale gronduitwisseling,' merkt hij op. 'Wanneer de grond waar nieuwe bomen en planten zich moeten vestigen, onvoldoende kwaliteit heeft, kun je heel vaak volstaan met kleine ingrepen om de situatie structureel te verbeteren. In de meeste gevallen is het echt niet nodig om enorme volumes grond te verslepen. Ons GrowGreen-concept, dat uitgaat van natuurlijke compost, houtvezel met wat veen, micro-organismen en biostimulanten, kan door vrijwel iedere grondsoort worden gemengd om een gezonde, groeiende bodem te realiseren. Daar is niet veel voor nodig.'

Andere denkwijze nodig

Kuppens signaleert wel wat lichtpuntjes. 'We zien in veel bedrijfstakken een groeiende schaarste aan arbeidskrachten. Niet alleen in de groene sector, maar ook in de grijze aannemerij,' licht hij toe. 'Onze indruk is dat groenspecialisten mede daarom vaker en in een vroegtijdig stadium worden betrokken bij dit soort projecten. Tegelijkertijd moet ik constateren dat nog niet iedereen warmloopt voor onze filosofie en werkwijze, waarin circulariteit een belangrijke waarde vormt. Opdrachtgevers zien minder expliciet dat er werk wordt verzet dan wanneer er vrachtwagens worden gevuld en geleegd. Het vergt een andere manier van denken en een zekere basiskennis om onze aandacht voor bodembioologie en beperkt ingrijpen in de toplaag op waarde te schatten. Opdrachtgevers dienen ook te beseffen dat het wel twintig jaar kan duren voordat een nieuwe aanplant CO2 neutraal is geworden wanneer je het project van a tot z doorrekent. Des te belangrijker is het om goed na te denken over de inrichting en het onderhoud van de kostbare groeiplaatsen en onze kennis actief uit te dragen.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!